

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN KOPYA ÇEKME DAVRANIŞI İLE İLGİLİ TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. İ.Alper Köse
AİBÜ Eğitim Fakültesi
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme ABD.
i.alper.kose@gmail.com

Begüm Öztemur
Düzce Teknik Ve Endüstri Meslek Lisesi
matbegum@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, eğitim alanında kopya çekme davranışına karşı öğrencilerin tutumlarının belirlenmesi ve değişkenlere göre farklılaşma durumunun saptanmasıdır. Çalışmanın örneklemini 2011-2012 eğitim yılında öğretim gören Düzce ilindeki 494 ortaöğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda kopya çekme davranışının cinsiyet özelliğine bağlı olarak değişme göstermediği, sınıf değişimine göre farklılaşma olduğu ve başarı durumuna göre farklılaşma olduğu gözlenmiştir. Araştırma verilerinin analizinde SPSS 16.0 programı kullanılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Kopya çekme davranışları, kopyaya ilişkin tutumlar.

INVESTIGATION OF HIGH SCHOOL STUDENTS' CHEATING BEHAVIOUR ATTITUDES

Abstract

The aim of this study is to define the attitude of students towards cheating in education and to determine the changes depending on variables. The study sample was 2011-2012 academic year of teaching 494 secondary school students who are in the province of Düzce. The results of the study shows that the cheating behavior doesn't change depending on the sexuality while it changes according to classroom change and level of success. The data obtained from research have been evaluated by analyzing in SPSS 16.0 package programme.

Key Words: Cheating behaviors, attitudes towards cheating.

GİRİŞ

Eğitimin amacı kişilerin belirli bir yeterlilik düzeyine ulaşılmasının sağlanmasıdır. Bu amaçla gerçekleştirilen öğretimlerde niteliğin artırılması ve gözlemlenmesi eğitimcilerin ortak sorunudur. Eğitimin niteliğini düşüren etmenlerin ayıklanması şüphesiz ki programların etkililiğini arttıracaktır. Bu amaçla öğretmeni yanılttığı ve ölçme sonuçlarına hata karıştırdığı bilinen kopya çekme davranışı üzerine bu araştırma yapılmıştır.

Kopya; bir sınavda soruları cevaplamak için başka birinden veya bir yerden gizlice yararlanma, yazılı sınavda gizlice bakmak için hazırlanmış kâğıttır (TDK, 1992). Kopya çekmek ise genellikle yazılı sınavlarda soruları cevaplamak için kaynağa gizlice bakmak olarak tanımlanmaktadır (TDK, 1992). Eğitim; bireyin istenilen niteliklerde toplumun değer yargılarının ahlak standartlarının bilgi ve beceri birikimlerinin yeni nesillere aktarılması süreci olarak tanımlanmaktadır (Senemoğlu, 2001). Bu açıdan bakıldığında eğitim yalnızca davranış değişikliği değil aynı zamanda sosyal-kültürel ve ahlaki değişim sürecidir.

Ölçme ve değerlendirmenin amacı ise eğitimdeki bu davranış değişikliklerinin ölçülmesidir. Tekin'e göre ölçme bir betimleme işlemidir (Tekin, 2009). Değerlendirme ise ölçme sonuçlarından faydalanılarak yapılan bir yargılama işlemidir ve her değer yargısı, kesinlikle, bir ölçme sonuç ile bir ölçütün karşılaştırılmasına dayanır

(Tekin, 2009). Bu tanımlardan yola çıkılırsa ölçme sonuçlarının doğruluğu öğrencilerin değerlendirmesindeki yanlışlıkları giderir. Bu bağlamda ölçmeye karışan hataların azaltılması, ölçme sonuçlarının güvenilirliğinin artırılması eğitim için önemli bir durumdur. Bir testin geçerliğini artırmak için; testler güvenilir biçimde hazırlanmalı, her soru ölçülen davranışa sahip olanlarla olmayanları ayırmalı, sorular zorluk ve kolaylık açısından dengeli olmalıdır. Bunun yanında cevap kâğıtlarının puanlanmasında dikkatsiz ya da yanlış davranma geçerliği düşürmektedir. Ayrıca sınavlarda kopya çekilmesi de öğrencinin eksikliğinin yanlışının ne olduğu, ne kadar öğrendiği konusunda geribildirim vermediği için geçerliği düşürmektedir (Yılmaz, 2002). Öğrencilerin kopya ile yeterli bilişsel davranışların kazanılmadığı ve az bilgili öğrencilerin üst sınıflara geçtikçe “kartopu etkisi” ne maruz kaldığı görülmektedir. Bir başka deyişle, eksik bilgiler çığ gibi büyümektedir. Eksik bilgili yetişen insanlardan analiz, sentez düzeyinde bilgi üretmeleri, ülke problemlerine çözüm üretmelerinin zor olduğu söylenebilir (Semerci, 2004).

Gelişen bilim ve teknoloji ile bilgilere ulaşmak daha da kolaylaşmasına rağmen hâlâ ezberle dayalı bir öğretim yapılması, öğrenme sürecinden çok sonuca bakılması öğrencileri kopya çekmeye teşvik edebilmektedir. Sınavlarda arkasına bakma, gizlice bir kaynağa bakma, proje ve performans ödevlerinde internet vb. kaynaklardan bilgileri kaynak belirtmeden olduğu gibi alma kopyanın çeşitlerini oluşturmaktadır (Alkan, 2008). Eğitim sisteminden ve öğretmen tutumlarından kaynaklanan kopya çekme eğiliminin yanısıra öğrencinin kopya çekme eylemini kötü bir davranış olarak algılaması, aileye iyi not götürme çabası, zayıf almama korkusu v.b. nedenlerle kişilerden kaynaklanan nedenler gözlemlenmektedir.

Son çeyrek yüzyılda eğitim sisteminde yer alan merkezi sınavların çoktan seçmeli formatta yapılması ve bu sınavların da alt düzey bilişsel basamakta yer alan davranışları ölçmesi söz konusudur. Bu basamakta yer alan bilgi ve kavrama düzeyindeki soru tarzları öğrencileri ezberci eğitime yönlendirmektedir. Ülkemiz eğitim sisteminde SBS, YGS, LYS, KPSS. . . gibi yarışmacı ve rekabete yönelik sınavların uygulanıyor olması da kopya çekme davranışını arttırmıştır. Özellikle son zamanlarda ülke gündemini meşgul eden ülke çapındaki akademik sınavlardaki kopya olaylarında bu durumun ahlaki boyutuna da dikkat edilmesi gerektiği görülmüştür. Teknolojik gelişmelerle birlikte sınav merkezlerinde alınan tedbirlerin dahi yetersiz kalması, hala her sınav sonrası kopya skandalının yaşanması ise bu davranışın alt faktörlerinin incelenmesinin de gerekli olduğunu düşündürmektedir.

Kopya çekme hem akademik, hem ahlaki ve belki de en önemli etkisinin hissedildiği ölçme ve değerlendirme açısından önemli bir eylemdir. Eğitim sürecinde mümkünse bu etki en aza indirilmeli hatta atılması sağlanmalıdır. Bunu yapmak içinde öğrencilerin kopyaya yönelik eğilimleri belirlenmelidir. Yani bu da öğrencilerin barındırdıkları tutum anlamına gelmektedir. Bu çalışmada özellikle ortaöğretimdeki öğrencilerin kopya eğilimlerini merak edilmiş ve bunun tutum düzeylerindeki mevcudiyetini araştırmak istenmiştir.

Bu araştırma eğitimde hata kaynaklarının engellenmesi, değerlendirmenin etkin yapılabilmesi amacıyla kopya çekmenin öğrencilerdeki değişik değişkenler üzerine incelenmesi açısından önemlidir.

Öğrencilerin kopya çekme olayına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi, neleri kopya çekme davranışı olarak algıladıklarının belirlenmesi ve buna ilişkin tutumlarının ölçülmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin kopya çekmeye yönelik tutumları nelerdir?
2. Öğrencilerin kopya çekme davranışlarında cinsiyet farklılığı manidar bir farklılık oluşturur mu?
3. Öğrencilerin kopya çekme davranışlarında sınıf düzeyleri anlamlı bir farklılık yaratır mı?
4. Öğrencilerin akademik başarı düzeyinin kopya çekme davranışı üzerinde etkisi anlamlı mıdır?

Elde edilen sonuçlarla öğrencilerin tutumlarının belirlenmesi ile daha sağlıklı ve güvenilir ölçümler yapılmasına imkan tanınacaktır.

YÖNTEM

Bu çalışmada öğrencilerin kopya çekmeye ilişkin tutumları betimsel tarama yönteminden yararlanılarak belirlenmeye çalışılmıştır. Geçmişte var olan ve günümüzde de süregelen durumu ortaya çıkarmak için bu yöntem kullanılmıştır.

Evren Ve Örneklem

Araştırmının örneklemini Düzce il merkezindeki ortaöğretim düzeyindeki 9, 10, 11, 12. Sınıf düzeyindeki 494 öğrenciden oluşmaktadır. Ölçek toplamda 502 kişiye uygulanmıştır. Bu öğrencilerden 160' ı kız olup geriye kalan 342 öğrenci erkektir. Kız öğrencilerin 3 tanesinin, erkek öğrencilerin ise 5 tanesinin verileri geçersiz sayılmıştır. Böylece örnekleminizde 157 kız, 337 erkek olmak üzere toplamda 494 öğrenci kalmıştır.

Tablo1: Örneklemdeki Öğrencilerin Demografik Bilgileri

Demografik Özellikler	Frekans	Yüzdeler (%)
Kız	160	31,9
Erkek	342	68,1
9.Sınıf	173	34,5
10.Sınıf	142	28,3
11.Sınıf	179	35,7
12.Sınıf	0	0
0-24 puan (a)	76	15,1
25-44 puan (b)	136	27,1
45-54 puan (c)	254	50,6
55-69 puan (d)	35	4
70-84 puan (e)	1	0,2
85-100 puan (f)	0	0

Tablo incelendiğinde 12. Sınıf ve 85-100 puan aralığına denk düşen öğrencinin araştırmada yer almadığı görülmektedir. Öğrencilerin 9-10-11. Sınıflara dağılımı birbirine yakın olup genel başarı düzeyleri orta seviyededir.

Kopya çekmeye ilişkin tutumları ölçmek için tutumların çoğunlukla ölçüldüğü Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Bu amaçla Kopya Çekmeye İlişkin Tutum Ölçeği (KOÇİ Tutum Ölçeği) ile veriler toplanmıştır. Ölçek Alkan (2008) tarafından geliştirilmiştir. Ölçekte kopya çekmeye ilişkin olumlu ve olumsuz maddeler beşli seçenek şeklinde hazırlanmıştır. Bu seçeneklere göre değerler verilmiştir. Bu araştırmada ölçek maddeleri; tamamen katılıyorum (5), çoğunlukla katılıyorum (4), kısmen katılıyorum (3), çoğunlukla katılmıyorum(2), hiç katılmıyorum (1) şeklinde derecelendirilmiştir.

KOÇİ Tutum Ölçeği üzerinde Alkan (2008) ' in yaptığı çalışmada faktör analizi ile ölçeğin 4 boyuttan oluştuğu gözlemlenmiştir. Alkan (2008) tarafından bu faktörler şu şekilde sınıflandırılmıştır:

Faktör 1; Ahlaki Boyut olarak adlandırılmış ve 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23 nolu maddeler bu faktör içine alınmıştır.

Faktör 2, Zorunluluk olarak adlandırılmış ve 24, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 41, 43, 44, 46, 47 nolu maddeler bu faktöre alınmıştır.

Faktör 3, Yardımsever Düşünme olarak adlandırılmış ve 25, 26, 29, 37, 39, 40, 45 nolu maddeler bu faktöre alınmıştır.

Faktör 4, Güvensizlik olarak adlandırılmış ve 3, 16, 17 nolu maddeler bu faktöre alınmıştır.

Ölçeğin iç tutarlılık katsayısını hesaplamak için 494 öğrencinin verdiği cevaplar üzerinden Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin tüm maddelerinin Cronbach alfa değeri 0.705 iken ölçeğin alt boyutlarının güvenilirlik değerleri ise şöyledir:

Tablo 2: Ölçeğin Alt Boyutlarının Güvenirlik Katsayıları

Alt Boyutlar (Faktör)	Madde No	Cronbach Alfa
Faktör1 (Ahlaki Boyut)	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20,21, 22, 23	0,955
Faktör2 (Zorunluluk)	24, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 41, 43, 44, 46, 47	0,883
Faktör3 (Yardımsaver Düşünme)	25, 26, 29, 37, 39, 40, 45	0,818
Faktör4 (Güvensizlik)	3, 16, 17	0,762

BULGULAR

Öğrencilerin Kopya Çekmeye İlişkin Tutumlarının Genel Analizi

Tablo 3: Öğrencilerin Tutum Seviyelerinin Genel Verileri

	Toplam kişi sayısı (N)	En Yüksek Değer (max)	En Düşük Değer (min)	Ortalama Değer (X)	Standart Sapma (S)
Tutum seviyesi	494	203	100	162,85	15,34

Tabloya göre öğrencilerin aldığı en yüksek 203 iken ortalama 162 çıkmıştır. Buna göre öğrencilerin kopya çekmeye ilişkin tutumları orta düzeydedir denilebilir.

Öğrencilerin Kopya Çekmeye Yönelik Tutumlarının Cinsiyete Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular

Ortaöğretim öğrencilerinin kopya çekmeye yönelik tutumlarının cinsiyete bağlı olarak değişip değişmediği grup normal dağılım göstermediği için Mann-Whitney U testi ile belirlenmeye çalışılmıştır. Bu teste ilişkin bulgular tabloda verilmiştir.

Tablo 4: Kopya Çekmeye Yönelik Tutum Cinsiyet İlişkisi

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	U	P
Tutum Seviyesi	Kız	157	261,54	24251	0,136
	Erkek	337	240,96		

Tabloya göre kız öğrencilerle erkek öğrencilerin ortalama tutum düzeylerinin yakın olduğu görülmektedir. Aynı zamanda p değeri 0,136 ($p > 0,005$) olduğu için kopya çekmeye ilişkin tutum düzeyinin cinsiyete göre manidar bir fark oluşturmadığı görülür.

Aynı zamanda kopya çekmeye ilişkin tutumların her bir alt faktör için cinsiyete göre manidar farklılık gösterip göstermediği incelenecek olunursa aşağıdaki tablo verileri elde edilir:

Tablo 5: Tutumların Alt Faktörlere Göre Genel Verileri

Faktörler	Cinsiyet	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	T	P
Faktör 1 (Ahlaki Boyut)	Kız	73,3248	15,580	6,481	,000
	Erkek	61,8932	19,370		
Faktör2 (Zorunluluk)	Kız	49,6375	10,936	-7,313	,000
	Erkek	57,1813	10,692		
Faktör3 (Yardımseser Düşünme)	Kız	23,1688	5,9104	-4,081	,000
	Erkek	25,4035	5,6241		
Faktör4 (Güvensizlik)	Kız	11,2063	2,8063	2,366	,18
	Erkek	10,5917	2,65843		

Yukarıda verilen tablo bilgilerinden de anlaşılacağı gibi $p < 0.05$ olduğu için ölçüğe ait her bir alt faktörün cinsiyet değişkenine bağlı değişiminde anlamlı bir değişiklik olmadığı gözlenmiştir. Faktör 1 ve Faktör 2 için ortalama değerleri birbirinden uzak iken Faktör 3 ve Faktör 4 için ortalama değerler yakındır. Bu da cinsiyet durumuna göre anlamlı farklılık olmasa da tutum puanlarından yola çıkılarak tutum durumları hakkında yorumlarda bulunmamızda kolaylık sağlayabilir.

Ahlaki boyut faktöründe yer alan maddelere cevap veren öğrenciler kopya çekmeyi; dürüst olmayan bir davranış, kendisine saygısı olmayan, başkalarının hakkını yiyen, sorumsuzluk ve sahtekârlık, onursuzluk gibi duyuşsal davranış bozukluğu olarak görmektedirler. Bu faktörde kız öğrencilerin ortalamaları ile erkek öğrencilerin ortalamaları arasında fazla fark görülmemektedir. Kız öğrenciler az bir farkla olsa da erkek öğrencilere oranla kopyayı daha fazla ahlaki düşüklük olarak görmektedir.

Zorunluluk faktöründe yer alan maddelerle öğrenciler kopya çekmeyi aileye iyi notlar götürmek, sınıfta kalma durumunun ortadan kalkması, vicdani değil eğitim sisteminin zorladığı bir kabul gibi gördükleri anlaşılmalıdır. Bu faktörün cinsiyete kopya çekme davranışını erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha fazla zorunluluk olarak görmektedirler.

Yardımseserlik faktöründe yer alan maddelere cevap veren öğrenciler kopya çekme davranışını sergilerken öğretmen olsalardı öğrencilere müsaade edecekelrini belirtmişler ve bu davranışın cesaret gerektirdiği bir durum olduğu için takdir edilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Bu faktörde erkek öğrencilerin az da olsa kız öğrencilere oranla kopya çekmeyi yardımseserlik olarak görmektedirler.

Güvensizlik faktöründe ise kopya çekenlere güvenilmeyeceğini ve kopya çekmenin dürüst bir davranış olmadığını düşünmüşlerdir. Bu maddeye cevap veren öğrencilere göre kız öğrenciler erkek öğrencilere oranla daha fazla güvensizlik duygusunu yaşamaktadırlar.

Öğrencilerin Kopya Çekmeye İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyine Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular

Ortaöğretim öğrencilerinin kopya çekmeye tutumlarının sınıf düzeyinde bir farklılık oluşturup oluşturmadığını belirlemek amacıyla Kruskal Wallis H-Testi yapılmıştır. Bulgular ise şöyledir:

Tablo 6: Sınıf Düzeyine .Göre Tutumların Genel Verileri

Faktörler	Sınıf	Kişi Sayısı	Sıra Ortalamaları	Kareler Toplamı	Standart Sapma	p	Anlamlı Farklılık Olan Sınıflar
Faktör 1	9	173	327,85	115,469	2	,000	9-10
	10	135	235,98				9-11
	11	178	167,22				10-11
Faktör 2	9	173	167,56	84,988	2	,000	9-10
	10	142	280,43				9-11
	11	179	298,64				9-11
Faktör 3	9	173	168,16	86,701	2	,000	9-10
	10	142	271,97				9-11
	11	179	304,77				9-11
Faktör 4	9	173	332,08	102,507	2	,000	9-10
	10	138	206,32				9-11
	11	179	192,03				9-11

Faktör 1 için yapılan Kruskal Wallis testinde $p < 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır. Hangi sınıflar arasında anlamlı farklılık olduğunu test etmek için Mann Whitney U testine bakılmıştır.

Bu test sonucunda;

9-10. Sınıflar arası $p = .000 (<0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır.

9-11.sınıflar arası $p = .000 (<0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır.

10-11. sınıflar arası $p = .000 (<0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır.

Faktör 2 için yapılan Kruskal Wallis testinde $p < 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır. Hangi sınıflar arasında anlamlı farklılık olduğunu test etmek için Mann Whitney U testine bakılmıştır.

Bu test sonucunda;

9-10. Sınıflar arası $p = .000 (<0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır.

9-11.sınıflar arası $p = .000 (<0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır.

10-11. sınıflar arası $p = .272 (>0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık yoktur.

Faktör 3 için yapılan Kruskal Wallis testinde $p < 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır. Hangi sınıflar arasında anlamlı farklılık olduğunu test etmek için Mann Whitney U testine bakılmıştır.

Bu test sonucunda;

9-10. Sınıflar arası $p = .000 (<0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır.

9-11.sınıflar arası $p = .000 (<0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır.

10-11. sınıflar arası $p = .027 (>0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık yoktur.

Faktör 4 için yapılan Kruskal Wallis testinde $p < 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır. Hangi sınıflar arasında anlamlı farklılık olduğunu test etmek için Mann Whitney U testine bakılmıştır.

Bu test sonucunda;

9-10. Sınıflar arası $p = .000 (<0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır.

9-11.sınıflar arası $p = .000 (<0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık vardır.

10-11. sınıflar arası $p = .096 (>0,05)$ olduğu için anlamlı bir farklılık yoktur.

Öğrencilerin Kopya Çekme Davranışı İle İlgili Tutumlarının Akademik Başarıya Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bulgular

Ortaöğretim öğrencilerinin kopya çekme davranışlarının akademik başarı düzeyleri ile farklılaşmaya yol açıp açmadığını incelemek için Kruskal-Wallis Testine bakılmıştır. Teste ilişkin bulgular şöyledir:

Tablo 7: Akademik Başarıya Göre Tutumların Genel Verileri

Faktörler	Puan Aralıkları	Kişi Sayısı	Sıra Ortalamaları	Kareler Toplamı	Standart Sapma	p	Anlamlı Farklılık Olan Sınıflar
Faktör 1		76					
		136					
		246					
	0-24(a)	35	308,24				
	25-44(b)	1	212,88				
	45-54(c)		231,92	49,154	4	,000	a-b a-c a-d b-d c-d
	55-69(d)		363,93				
	70-84(e)		97,00				
Faktör 2		76	263,88				
		136	246,74				
		246	270,93				
	0-24(a)	76	263,88				
	25-44(b)	136	246,74				
	45-54(c)	246	270,93	44,599	4	,000	a-d b-d c-d
	55-69(d)	35	99,00				
	70-84(e)	1	259,50				
Faktör 3		76	255,09				
		136	249,89				
		246	273,24				
	0-24(a)	76	255,09				
	25-44(b)	136	249,89				
	45-54(c)	246	273,24	51,358	4	,000	a-d b-d c-d
	55-69(d)	35	88,07				
	70-84(e)	1	396,50				
Faktör 4		76	285,51				
		136	229,10				
		246	229,21				
	0-24(a)	76	285,51				
	25-44(b)	136	229,10				
	45-54(c)	246	229,21	53,266	4	,000	
	55-69(d)	35	400,40				
	70-84(e)	1	77,50				

Faktör 1 için Kruskal Wallis testi uygulandığında $p=,000$ ($< ,05$) olduğu için anlamlı fark vardır. Bu farklı test etmek için her bir puan aralığı için ayrı ayrı Man Whitney-U testi yapılmıştır. Buna göre;

p	a-b	a-c	a-d	b-c	b-d	c-d	c-e	d-e
	.000	.000	0.016	0.254	0.409	.000	0.551	0.056
yorum	Fark var	Fark var	Fark var	Fark yok	Fark yok	Fark var	Fark yok	Fark yok

Faktör 2 için Kruskal Wallis testi uygulandığında $p=,000$ ($< ,05$) olduğu için anlamlı fark vardır. Bu farklı test etmek için her bir puan aralığı için ayrı ayrı Man Whitney-U testi yapılmıştır. Buna göre;

	a-b	a-c	a-d	a-e	b-c	b-d	b-e	c-d	c-e	d-e
p	.161	.561	.000	.883	.150	.000	.380	.000	.667	.056
yorum	Fark yok	Fark yok	Fark var	Fark yok	Fark yok	Fark var	Fark yok	Fark var	Fark yok	Fark yok

Faktör 3 için Kruskal Wallis testi uygulandığında $p=,000$ ($< ,05$) olduğu için anlamlı fark vardır. Bu farklı test etmek için her bir puan aralığı için ayrı ayrı Man Whitney-U testi yapılmıştır. Buna göre;

	a-b	a-c	a-d	a-e	b-c	b-d	b-e	c-d	c-e	d-e
p	.640	.327	.000	.494	.120	.000	.370	.000	.553	.056
yorum	Fark yok	Fark yok	Fark var	Fark yok	Fark yok	Fark var	Fark yok	Fark var	Fark yok	Fark yok

Faktör 4 için Kruskal Wallis testi uygulandığında $p=,000$ ($< ,05$) olduğu için anlamlı fark vardır. Bu farklı test etmek için her bir puan aralığı için ayrı ayrı Man Whitney-U testi yapılmıştır. Buna göre;

	a-b	a-c	a-d	a-e	b-c	b-d	b-e	c-d	c-e	d-e
p	.004	.003	.000	.286	.993	.000	.350	.000	.335	.111
yorum	Fark var	Fark var	Fark var	Fark yok	Fark yok	Fark var	Fark yok	Fark var	Fark yok	Fark yok

TARTIŞMA VE SONUÇ

“Kopya çekene göz yumarak yardımcı olunmalıdır.” ve “Kopya çekmek isteyen arkadaşta Ölçekte yer alan 32. Numaralı maddeye verilen cevaplar incelendiğinde “Kopyanın vicdanla ilişkisi yoktur, eğitim sistemi bu şartlara zorlar .” fikrine “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap veren öğrenci sayısı % 51 iken “kesinlikle katılmıyorum” diyen öğrenci grubu ise % 0,6 dir. Elde edilen bulgular incelendiğinde aslında öğrencilerin kopya çekmeyi bir zorunluluk gibi görmektedirler. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde öğrencilerin genel düşüncesinin okulların kişilerin beyinlerini gereksiz bilgilerle doldurduğu düşüncesi hakimdir. Bu sebeple öğrenciler kopya çekmeyi bir anlamda gereksiz ezber yapmaya karşı bir savunma biçimi olarak görüp bu davranışı eğitim sistemine başkaldırı olarak nitelendirmektedirler. Bu bulgular Selçuk (1995) ‘ in yaptığı çalışma sonuçları ile uyumluluk göstermektedir.

Ölçeğin 33. Maddesi olan “ Ben öğretmen olsaydım, kopya çekilmesine müsaade ederdim.” fikrine “kesinlikle katılıyorum” fikrine sahip öğrenci sayısı %30.7 iken “kesinlikle katılmıyorum” diyen öğrenci grubu ise sadece % 0.6 da kalmıştır. Benzer şekilde 31. Madde olan “Kopya çekene göz yuman öğretmen yardımsever birisidir.” fikrini savunan öğrenciler %42.8 dir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde kopya çekme davranışı arkadaş ilişkilerinde yardımseverliğin kanıtı olarak görülmektedir. Nitekim 39. ve 40. Maddelere bakıldığında yardım edilmelidir.” fikrini savunan öğrenci oranları sırasıyla %22.1 ve %23.7 dir. Yani öğrenciler iyi not olmak için yapılan bilgi alışverişini yardımseverlik düşüncesi adı altında adlandırmaktadır. Bu fikri destekleyen ise madde 41 deki “Sınavlarda yardımlaşma arkadaşlıkları pekiştirdiği için yararlı bile sayılabilir.” fikrine %30,9 öğrencinin “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap vermiş olmasıdır.

Ölçeğin 10. Maddesi olan “ Kopya çekmeyenler onurlu kişilerdir.” ve 12. Maddesi olan “Kendisine saygısı olan kopya çekmez.” Maddelerine sırasıyla %16.7 ve % 14 lük az bir kitlenin kesinlikle katılıyorum cevabı vermesi aslında öğrencilerin özsaygılarının düşük ve kişilik karmaşası yaşadıklarının bir kanıtı olabilir.

Ölçeğin 45. Maddesindeki “Ceza caydırıcı değilse kopya çekmek doğrudur.” fikrine “kesinlikle katılıyorum” diyen öğrenci grubu %29.9 dur. Benzer şekilde ölçeğin 37. Maddesindeki “Kopya çeken arkadaşlarım sonuçta ceza almadıkları için, kopya çekmekte bir sakınca görmem.” Düşüncesindeki öğrenci grubu %37.5 tir. Bu da gösteriyor ki kopya çekme davranışının sıklığının bir diğer nedeni de disiplin boyutu olabilir. Öğrencilerin bu sakıncalı davranışlarının eğitim sistemi içinde herhangi bir yaptırımının olmaması bir anlamda teşvik edici niteliktedir. Zira disiplin cezalarının caydırıcı olması öğrencilerin kopya çekmekten alıkoyacağı düşünülmektedir. Bu fikri destekleyen veriler Semerci ve Çetin (2005) ‘ in yaptığı Polis adaylarının kopya çekmeye ilişkin tutumlarının yansıtıldığı Elazığ ili örneği çalışmasında görülmektedir.

Ölçeğin 46. Maddesi olan “Aileye iyi notlar götürmek için kopya çekmek doğrudur.” Fikrine “kesinlikle katılıyorum” cevabını veren öğrenci grubu %32.5 tir. Ayrıca 35. Maddedeki “Öğrenci sürekli başarısız oluyor ise kopya çekmesi hoş karşılanmalıdır.” Fikrine “kesinlikle katılıyorum” cevabını veren öğrenci yüzdesi %38.6 dir. Yani öğrencilere not kaygısı yaşatıldığı sürece kopya çekme davranışına yönelik eğilimleri de yüksek olacaktır. Bu bulgular ise Durmuş Çelebi (2011) ‘ in yaptığı çalışma verileri ile uyumluluk göstermektedir.

Öneriler

Elde edilen veriler ve daha önceki çalışmalar incelendiğinde okul tipinin, okul kademesinin ve öğrenci seviyesinin kopya çekme davranışının eğitim sistemi içinde ciddi bir sorun oluşturduğunu göstermiştir. Öncelikle günümüz eğitim sisteminin hangi açılardan öğrenciyi kopya çekme davranışına yönelttiği belirlenmeli ve sistemdeki eksiklikler hızla kapatılmalıdır.

Kopya çekme davranışını engellemek için çoktan seçmeli ve klasik soru tarzları ile öğrenci seviyelerini ölçmek yerine alternatif ölçme değerlendirme teknikleri kullanılmalı ve teoriden ziyade pratiğe önem verilmelidir. Öğrencilerin ders devam durumlarına önem verilmeli ve sadece sınavlarla değil ders içi performansla da değerlendirilmesi kriterlere alınmalıdır.

Öğrencilerin kopya çekme davranışını yardımseverlik olarak adlandırmalarından ve kopya çekmenin dürüstlikle alakasının olmadığını düşünmelerinden dolayı kavramlarda kargaşa yaşadıkları görülmektedir. Bunu engellemek için ders içi ve ders dışı zamanlarda öğrencilerin kişisel gelişimlerine de zaman ayrılmalı ve duyuşsal değerlerin, ahlaki kavramların benimsenmesi sağlanmalıdır.

Not: Bu çalışma 25-27 Nisan 2013 tarihlerinde Antalya’da 28 Ülkenin katılımıyla düzenlenen “ International Conference on New Trends in Education – ICONTE – 2013 ”da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Alkan Ş. , 2008, İlköğretim İkinci Kademe İle Ortaöğretim Öğrencilerinin Ve Öğretmenlerinin Kopya Çekmeye İlişkin Görüşleri, Yüksek Lisans Tezi.

Durmuş Çelebi M. , 2011, Lise Öğrencilerinin ve Öğretmen Adaylarının Kopya Çekme Davranışlarına İlişkin Görüşleri, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Cilt 17, Sayı 1, ss: 77-97.

Selçuk Z. , 1995, Bir Eğitim Ve Rehberlik Sorunu: Okullarda Kopya Çekme, Eğitim Yönetimi, Yıl 1 , Sayı 3.

Semerci Ç. , 20104, Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Kopya Çekmeye İlişkin Tutum Ve Görüşleri, Fırat Üniv. Sağlık Bilimleri Dergisi, 18(3), 139-146.

Semerci Ç. & Sağlam Z. , 2005, Polis Adaylarının Sınavlarda Kopya Çekmeye İlişkin Tutum Ve Görüşleri, Fırat Üniv. Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 15, Sayı: 2, Sayfa: 163-177.

Senemoğlu N. , 2001, Gelişim Öğrenme Ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya, Gazi Kitabevi.

TDK, 1992, Türkçe Sözlük, İstanbul: Milliyet Yayınları.

Tekin H. , 1992, Eğitimde Ölçme Ve Değerlendirme, Yargı Yayınları.

Yılmaz H. , 2002, Eğitimde Ölçme Ve Değerlendirme, Konya: Çizgi Kitapevi.